

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. szeptember 1. Vasárnap.

XX. évfolyam 69. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap sze lemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitorsért, vagy annak helyéért, 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

1901—902.

Alig van politikai, társadalmi és sok más egyébféle lap, melynek ilyen időtájban legalább egyszer ne a föntírt két szám nyújtana tárgyat. Aktuálisá teszi e tárgyat a szeptember elsejével kezdődő új tanév, ifjabb nemzedékünk ez időszámítása.

Az elmúlt és jövő tanév között két hónap van, melyek az ifjuságnál szinte időszámításon kívül esnek; oly vidáman, oly gyorsan röpködnek a napok. A tanítóknak, tanároknak is kedves ez a két hónap, mert újra körükben láthatják őket, kiket oly féltve bocsátanak el szárnyaik alól.

A nyár két hónapja az ifjuság részére a fáradt test és elme pihentetésére van rendelve, úgy tartják közönségesen. E tekintetben ki is használják; nincs abban hiba. De volna bizony annak egyéb rendeltetése is. Ugyanaz, a mit a polgári év határainál a gondolkodó, ajóratőrekvő ember tesz. A magabaszállás, a mult tanulságainak a levonása, a jövő iránt való okos elhatározás. Vajon ilyen szempontból részesül-e a vakáció elegendő figyelemben? Nem mernék rá igenlő választ adni. Érthető és megbocsátható is, ha életpályája fölött szabad elhatározással még nem bíró nemzedék távol tartja magát az ilyes gondokat, de súlyos számítás alá esik, ha a szülők nem érnek rá erre, vagy elmulasztják azt tenni.

Hogy úgy legyen, a mint óhajtandó volna, és ifjuságunk minél többször és minél komolyabban foglalkoznék ez idő alatt ilyen gondolatokkal is, ez első sorban a szülők érdeke volna, kik ezen szempontokra rá kellene, hogy tereljék gyermekeik figyelmét és velük együtt és aztán egymásközt kellene, hogy meghányják vessék a multat, számításba vegyék a jövő eshetőségeit. A szünidőre hazakerültek szájából élő szóval halottunk szomorú hírt azon esetekről kik nem tudtak megfelelni tanáraik, szülőik kívánalmainak; sok néma ajk is azt beszéli „én is osztályosa lettem ezen sorsnak;“ az iskolai értesítők statisztikai lapjairól is olvassuk, hogy nagy a bukottak száma. Mennyi csalódott remény, dugába dőlt hiúságos terv, jobbra fordítható idő és kárba vesztett pénz ennek a következménye!

Hasznos tanulság kíséri-e nyomon ezt a szomorú jelenséget?! Mentől kevesebb. A szülők nagy része nem vette számot gyermekei tehetségével, hajlamaival saját anyagi helyzetével, újra utra készíti azokat is, kik talán szívesen maradnának

otthon, ki az eke után ballagva, ki az apja mesterségét vagy hajlamainak megfelelő választva. Menni muszáj, próbálni kell, mert úgy véli a szülő: a gyermek csak úgy lesz boldog, ha ur lesz belőle. Pap, tanító vagy irnok csak lesz belőle, így okoskodnak. Hivatásának nyomorékja, az életben koldus lesz-e, arra nem gondolnak; a fő az, hogy a gyermekből ur legyen. Ez az érzéki csalódásféle, mely a boldogságot az uraság képében látatja, ez a mi sok társadalmi nyomorúságunknak az oka. Orvossága ismeretes, de nem veszik be, kiknek használna.

A folytatódó idővel folytatódik hát az új tanévben a tanult pályákra nem való gyötrelmes vergődése, a tanárok busítása, és lesz egy év múlva megint kedvezőtlen statisztika és sok-sok letört remény. Csodálkozunk-e aztán, ha szaporodik a proletárizmus, a kétes existencia, az elégtelen elem; ha ijesztő mérvben koldosodunk? Ne. Így lesz az mindaddig, míg ilyen nagy lesz az urhatnáság vágya, míg egészségesebb életfelfogás nem hatja át a társadalmi rétegeket. Középiskolákban, tanítóképzőkben és más felsőbb intézetekben, hol a fölveendők száma korlátozva van, már eddig is tulajgyezések vannak. A fölösleget azok teszik ki, kiket e szülői akarat most terel oda; az ujak. Jó szülők! ugyan elégelejték már meg az áldozatokat; tanácskozatok előbb egy kissé magatokkal, ha ez elhatározás előtt elmulasztottátok volna.

Vizsgáljátok meg elfogulatlanul gyermekeitek képességeit, hajlamait. Járjon ezen családi tanácsban a gyermekek szava is és ha úgy nyilatkoznának, hogy ők nem akarnak ilyen-olyan urak lenni: kegyelem nekik.

Még nem késő; még meg lehet menteni a tandíjt.

Hentze Imre.

Az országgyűlés fölloszlata. A Pesti Hirlap írja: Egyik bécsi tudósítónk táviratham azt a hírt közli velünk, hogy a király szeptember 7-én Budapestre érkezik és szeptember 9-én délelőtt a budai várakban fogadja az országgyűlés mindkét házát az ülésszak bezárása alkalmából. Ugyanzen nap délutánján a király vizsantazik Bécsbe.

Ez a hír azt jelentené, hogy a képviselőházat már szeptember 9-én fölloszlatják és az új választásokat elrendelik, tehát a szeptember 3-án történt országgyűlés után a képviselőház mindössze öt napig (8-ika vasárnapra esik) maradna együtt. Ugyanis ez az ülésszak az utolsó ebben az országgyűlésben és földadatait javarészen bevégezte. Semmi lényeges akadály nincs arra, nézve, hogy az országgyűlést szeptember 9-én fölloszlassák. A kormány által a paktumban az országgyűlésre elvállalt kötelezések teljesítve vannak s mindössze a vicinális

vasutakról szóló törvényjavaslat benyújtása marad az új országgyűlésre.

Akik hitelt adnak a bécsi híreknek, azt mondják, hogy a kormányt ily megoldás ajánlására különösen azt indította, hogy a választási mozgalmak ne váljanak szenvedésekké és utját állják annak, hogy a különböző árnyalatok kialakulása veszélyeztesse az egyöntetű többség biztosítását.

Az új országgyűlés e szerint a terv szerint már novemberben a felirati vita után tárgyalhatná az indemnítást.

Mindenesetre azonban a bécsi hír még megerősítésre vár.

Legújabb értesülésünk szerint azonban az országgyűlés feloszlásának időpontjára nézve még egyáltalában nem jött létre határozat, és ilyen a legkorábban a jövő hétre várható.

Horánszky Nándor sepsi választóinak érdekes beszédet tartott. A legtisztább idealizmus a legszebb összhangban találkozik beszédében a realizmus kemény parancsaival s a gondolatok tartalma versenyez a forma szépségével. A nagyszabású beszéd értéke tulajdonképpen két kijelentésben kulminál: határozott szabadelvűség és minden közgazdasági ág egyforma istapolása. Ez valóban a Széll Kálmán politikája. De a Horánszky ajkairól hallva, most, kétszerez fontossággal bír e kijelentése a volt nemzeti párt elnökének, mert teljesen eloszlatja azon aggodalmakat, hogy a volt nemzetipárt bevonulása a szabadelvű pártba ennek szétomlását s a belpolitikában a szabadelvű irány megszakítását fogná előidézni. A beszéd ezért az egész országban nagy hatást és megnyugvást keltett.

A kijelölés és a választás joga. Felmerült kételyek alkalmából határozatilag kimondta nem rég a közigazgatási bíróság, hogy arra nézve, hogy a községekben rendszerezett segéd- és kezelőszemélyzet alkalmazásánál kit illet meg a kijelölés és a választás joga, az irányadó elveket tartalmazó vármegyei szabályrendelet vagy ilyenek hiányában a község által saját kezdeményezésére alkotott szervezési szabályrendelet az irányadó. Ha ily szabályrendelet nincs, a kijelölésre nézve alkalmazandó az 1886: XXII. t.-c. azon általános rendelkezése, hogy a kijelölés joga a képviselőtestületet, a választás joga pedig — miután a kijelölést és a választást egyenleg szerv okserűen nem gyakorolhatja — a választó közönséget illeti. — A körjegyzőségeknél alkalmazott segéd- és kezelőszemélyzetre nézve, mivel ezeknek a körhöz tartozó községek képviselőtestületeinek egyetemes gyűlésen kívül más közös választó-szervük nincs, választásra hivatott közegül csakis ezt az egyetemes gyűlést lehetett kijelölni, s ugyancsak azon elv szem előtt tartása mellett, hogy a kijelölést és a választást ugyanaz a szerv okserűen nem gyakorolhatja, s a törvény ama rendelkezésére való tekintettel, hogy az ugyanezen gyűlés által választott körjegyzőre nézve is a kijelölés joga a tisztújító szék elnökét illeti, valamint az általánosan kifejlesztett gyakorlatnál fogva is a tisztújító szék elnökét kellett olyanul megállapítani, akit a kijelölés joga megillet.

KÜLFÖLD.

A délafrikai háború.

A Daily Mail egy póttervári távirata adja hírül, hogy a csár a délafrikai háborúról ma másképen gondolkozik, mint azelőtt és elhatározta, hogy Fran-

eziországgal együtt közre fog működni a béke érdekében. Erről e szándékáról Edvárd királyt frendsborgi találkozásuk alkalmával értesíteni is fogja.

A „Daily Express“ egy fokvárosi távirata jelenti, hogy Scheeper bur parancsnok hadosztályának egy része Fokvárostól keletre a Mortel öböl felé hatolt. A városi őrséget a várható támadás alszemben fegyver alá szolgáltatták. Az egész háború alatt most történt először, hogy a burok egészen a tengerpartig hatoltak előre.

Krüger nyilatkozata.

Krüger, ki jelenleg Hilversunban látogatásokat tesz hosszasan nyilatkozott a délafrikai háborúról.

Beszélgetés során kijelentette, hogy a helyzet változatlan. A burok ezután is ugyanazon taktikát fogják követni, mint a háború kezdetén.

A harezolók száma, bár meg is fogyott, de a háború módja szabályszerű maradt.

Kitchener ismert proklamációja csak alkesseredettebb teszi az ellentállást a két köztársaság és Anglia között.

Krüger nagyfotosságu beszédét ezzel végezte:

Mindennek dacára a béke még mindig megköthető, de csak függetlenségi alapon s akkor a béke tartós is lehet.

Francia-török konfliktus.

Constans francia nagykövet, a külügyminiszter rendeletére elhagyta Konstantinápolyt, mivel tagnapig Törökország nem teljesítette a francia kormány követelményeit.

Teendők a Székelyföld gyümölcs termelése érdekében.

Ha figyelemmel kísérjük a földm. minisztérium jelentéseit, örömmel tapasztaljuk, hogy hazánk gyümölcstermelése mind nagyobb és nagyobb jelentőségű kezd lenni, úgy annyira, hogy ma már nemcsak a hazai szükséglet egy részét tudjuk kielégíteni, hanem egyik-másik gyümölcs nemből részint nyersen, részint feldolgozva, külföldi piacokra is jut. Azonban a haladást mi sem igazolja jobban, mint az, hogy f. évben három gyümölcs konzerv és fel-

dolgozó gyár létesült s egy már meg is kezdte működését.

Az e téren való haladás legszembetűnőbb azon vármegyékben, melyeknek főbb útjait ma már természetesen lévő fiatal gyümölcs fák szegélyezik. Bár mennyire öröndetes is e jelenség, rák nézve még is elszomorító, mert a székely vármegyék e sorozatban nem találhatók fel.

Csodálatos e jelenség annyival is inkább, mert a kormány figyelme utóbbi időben nagyon a székelyek felé irányult. Miért maradtak ki tehát vármegyénk útjai a befásítandók sorából? Vagy talán ezekre később kerül a sor?

Bármiként álljon is a dolog, annyi bizonyos, hogy a gyümölcs termelés fellendítésére mi nálunk igen nagy szükség van; sőt miután a vidék éghajlati és talaj viszonyai a legértékesebb gyümölcsök termelésére kiválóan alkalmasok, a nehéz megélhetési viszonyok pedig mint egy utalják a népet jövedelmező mellék foglalkozásra, talán ép itt kellett volna, a kormánynak a legelső lépéseket megtenni.

Igaz ugyan, hogy ezelőtt mint egy 5 évvel állított fel az állam S.-Szent-Györgyön faiskolát, ez azonban koránt sem elegendő. Annak az óriási gyümölcs fa szükségletnek, mely mi nálunk van, a megyében legalább is 3-4 faiskola kellene. De ez esetben is el kellene térni az államnál szokásos értékesítéstől, t. i. hogy csak helyben s jobbára előjegyzés útján adnak el mindent, hanem e helyett meg kellene teremteni a „gyümölcs fa piacot“, miként az az ország nyugoti részében s különösen az alföldön látható. A nemes gyümölcs fáknek, az államnál való értékesítése csakis azokra előnyös, kik helyben vagy közelben laknak. Egy távolabbi vidék lakója már nehezebben juthat hozzá. Azonban ha ősszel és tavasszal heti vásárok alkalmával itt is, ott is árulnának gyümölcs fát akár maga a termelő, akár pedig más valaki, ki haszonnal vette tőle rövid idő alatt nagy lendületet lehetne adni gyümölcs termelésünknek.

E sorok megírására egy kedvező alkalom adta kezembe a tollat s ez az újonnan alakult gazd. egyesület. Ennek az új egyesületnek kertészeti szakosztálya nagyon üdvös munkát végez, ha a fent elmondottakat megvalósítja.

Az első teendője az lenne, hogy állítson fel egy 3-4 holdas faiskolát, mely lehetne ideiglenes is. E faiskolából kikerülő nemes gyümölcs faecsemék egy részét a főbb utak mellé ültetnék ki (pl. K.-Vásárhely, Bereczk, K.-Vásárhely, Kovászna

K.-Vásárhely, Maksa felé vezető utak mellett) másrészt pedig helyben és vidéken árusítanak el.

Tudom, hogy egy újonnan alakult egyesület, mely még gyermekkorának is csak a kezdetén van saját erejéből ilyen vállalatra nem képes; miért is e célra állami támogatást kellene kérni. S ha még ilyen körülmények között sem lenne lehetséges, a mit nehezen hiszek el, akkor hogy az eszme megvalósuljon egyesek részvények alapján állíthatnának fel faiskolát. Sőt állam-szegély még ez esetben is kérhető volna. oly feltétel mellett, hogy e segély fejében a részvényesek évenként bizonyos mennyiségű fát átengednek az utak szélre leendő kiültetés végett.

Nézetem szerint ez az egyedüli biztos mód haza részünk gyümölcs termelésének fellendítésére.

Igy alakult meg évekkel ezelőtt a „Bajai gyümölcsészeti egyesület“ faiskolája, melynél eredményesebben aligha működött faiskola.

Az eszme tehát nem teljesen új s miután az egyesület élén oly egyének állnak, kik a közös érdekében munkálkodni nem riadtak vissza, azt hiszem megvalósítása sem fog soká késni.

Butyka Károly.

TANÜGY.

Értesítés.

A kézdivásárhelyi iparos tanoncziskolába az 1901/2-dik iskolai évre szóló beírások f. évi szeptember hó 6. és 7. napjain d. u. 4-6 óráig intézettek el. Felhívjuk az iparos mestereket, hogy tanonczikat jelzett napokon beíratni el ne mulasszák. Tandij 5 korona.

Kézdi-Vásárhely, 1901. aug. hó 30-án.
Dobay János, M. Székely János,
felügyelő bizottsági elnök. f. b. jegyző.

A kézdivásárhely-kantai róm. kath. elemi fiúiskolába az 1901-1902 dik tanévre szóló beírások f. évi szeptember hó 2, 3, 4, 5 és 6-ik napjain d. e. 8-12 óráig intézettek el. A javító vagy felvételi vizsgálatok fenti napok délutánjain 2 órától kezdődőleg ejtethők meg, a mi előzőleg bejelentendő.

Tandij: 4 korona. Felvételi díjban és a tanítói nyugdíj alap javára minden tanuló köteles 1 korona 30 fillért beíratásakor lefizetni. Szegénységi bizo-

TÁRCZA.

A bocsánat.

Mikor az orvos kijött a szalonba, nagyon el volt érzékenyülve, bizonyos hővvel kezét szorította Jeannel, s kérő hangon így szólt hozzá:

— Szegény barátom, — vége! Meg fog halni mindenesetre, s egész csöndesen fog elaludni. De kérem ne keserítse meg az utolsó óráját, legyen iránta gyöngéd, ne okozzon neki fájdalmat!...

Mikor az orvos elment, Jean lerogyott a kanapéra. Erőt vett rajta a kétségbeesés és hiába igyekezett megmagyarázni az orvos különös szavait: „Ne okozzon neki fájdalmat!“ Hiszen két évi házasságuk ideje alatt a leggyöngédebb, a legjobb férj volt, s a szegény, haldokló Lucile is a legszeretőbb és legművészebb feleségek egyike volt!

Mit akart tehát mondani az orvos?

A fiatal ember csak akkor eszmélt föl nagy fájdalomtól egy kisére, mikor ismét nyílt az ajtó. Mert még a pap jött ki a betegszobából, miután meggyöntatta a haldoklót. Ő is elérzékenyülten nézett Jeanra, s mint az orvos, úgy a pap is megrázta Jeannek mind a két kezét. Végül kérő hangon így szólt:

— A beteg már kibékült az istennel: most ki akar békülni önnel is. Kérem, ne okozzon neki fájdalmat, hiszen ugyanis meghal!

Miért kéri most már a pap is, hogy legyen jószívű? Jeannak a kíváncsisága most már nagyobb volt, mint a fájdalom; fölemelte az ajtó nehéz függönyét s bement a betegnek a szobájába.

Lucile rendkívül sápadt volt, kibontott, szép szőke haja mint gloria övezte fejét; még szép volt de már meglegyintette az arcát a halál szellője.

Szemeiben az aggodalom és a szenvedés kifejezése volt s rémüléssel nézett Jeanra, aki megértette az asszony tekintetét s zavarba jött miatta. Mi történhetett az orvos, a pap és a beteg között, hogy ez a kis sápadt arc, egyszerre ilyen kétségbeesetten félénk és megalázkodó lett? Mi okozhatta azt, hogy ez az asszony most fél ő tőle?

Odatérdelt az ágy elé s minden erejét összeszedte, hogy a könyeit el tudja fojtani. De nem tudott egyebet mondani, csak azt, ami nyugtalanította:

— Lucile, mit mondtak neked ezek az emberek, amivel ennyire elszomorítottak?

Az asszony még mindig vigasztalanul nézett rá nagy szemeivel. Az ajkai színtelenek voltak: Jean már nem is ismerte föl ezeket az ajkakat, amióta nem mosolyogtak. Különös, idegen, tompa hangon válaszolt:

— Az orvos azt mondta, hogy nemsokára meghalok.

Jeannak köny szökött a szemébe; eltakarta az arcát, hogy a beteg ne lássa őt sirni. Lucile elkezdte a férje fejét simogatni hideg ujjával, s aztán még gyengébb hangon így szólt:

— Ó, nem az orvos rémitett meg engem, hanem a pap; meggyőzött arról, hogy milyen gonosz voltam veled szemben.

— Az a pap örült! — kiáltott fel Jean, s most már nem törődve azzal, hogy az asszony meglátja-e a könyeit, átkarolta és megölelte a feleségét. — Tépen úgy szeretted engem, mint én téged s épen olyan hűséges voltál hozzám; csak neked köszönhetem, hogy megtudtam: mi a boldogság.

A kis haldoklónak a szemeiben most már még nagyobb félelem látszott, és sápadt kis arca remegett. Kétségbeesetten összetette a kezét, mintha az imában keresne vigasztalást, s zokogva így szólt:

— A te nagy szerelmed kihozza az én lelkiismeretemet s ez a szerelem a legborzasztóbb bizonyítéka annak, hogy a papnak igaza van. Most már be kell vallanom mindent, mert a pap csak ezzel a föltétellel oldoz fel a bűneim alól. S bármily gyenge is már a hangom, félek, hogy tulságos hangosan mondom ki a borzasztó valót... Jean, szegény kis Jean, én téged... megcsaltalak!...

Jeannak összeszorult a szíve s szeretett volna felordítani dühében. Lucile nem bírta tünni ezt a rettenetes esőndet.

— Válaszolj... mondj valamit... Örült voltam... Ah!... nagyon nyomorultán halok meg, ha nem bocsánatsz meg!

Jean érezte, hogy megfeszülnek nyakán az erek s érezte a fején a haldoklónak elhídigült ujjait, amelyek már nem merték őt csírogatni.

Jeannak eszébe jutott az orvos meg a pap kézszerítése és kérő tekintete s mintha most is hallaná a szavakat: „Ne okozzon neki fájdalmat, hiszen ugyanis meghal!“ Valami végtelen kegyesség támadt föl a lelkében s minden erejét és jószágát összeszedte, hogy hazudni tudjon. Mert hazudnia kell, szeliden, édesen és mosolyogva, hogy a kis beteg nyugodtan halhasson meg. Főlegyen esedezett tehát, majd megölelte a beteg s mosolyogva így szólt:

— Hiszen tudtam kicsikém, tudtam... s csak azért nem szóltam róla soha, mert megbocsátottam...

Lucile meg volt lepelve, de boldogság ragyogott most már a szemeiben. Aztán csöndesen lehunyta szemét, fáradtan mosolygott s végső sóhajással kilehelte a lelkét. Kis sápadt arcán a halál nyugalma és békéje látszott...

Charles Foley.

nyitvány előmutatása mellett a szegény sorsu tanuló tandíj elelgedésben részesül. Felvétetik bármely vallású iskolaköteles tanuló.

Az előadások szept. hó 9-én kezdődnek. Az iskolai év megnyitása ünnepélyes istentisztelettel történik szept. hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a róm. kath. templomban, melyen résztvesznek a többi helybeli népiskolák róm. kath. növendékei is.

Kézdivásárhely, 1901. aug. 31-én,

Dr. Bánffy Zsigmond,
isksz. gondnok.

Tamásy Imre,
isksz. elnök.

EGÉSZSÉGÜGY.

A tinta veszélyessége. A bakteriológiai vizsgálatok kiderítették, hogy a legtöbb tintában penész gombák és más baktériumok vannak, különösen pedig abban mely nyi ott tintatartóban áll. Egekbe, patkányokba, tengeri malacba öltve ily tintát, a beöltött állatok néhány nap alatt elpusztultak. Így magyarázható ama éppen nem ritka dolog, hogy tintás tollal ejtett jelentéktelen sürülés után az illető néhány nap alatt vérmérgezésben elpusztul. Sok gyermeknek meg van a rossz szokása, hogy a tintás tollat szájába veszi, vagy pedig a füzetre ejtett tintafoltot lenyalja, s így eme káros baktériumok a nyálal a gyomorba kerülnek, s ha nem is okoznak vérmérgezést, de komoly megbetegedés alapját vehetik. A tanítók és szülők kötelessége, hogy gyermekeket a veszedelemre figyelmeztetve, ezen elterjedt rossz szokásokról elszoktassák.

NAPI HIREK.

— Személyi hír. Dr. Csák Czirják Alajos, a magyarországi minorita rend érdemes tartományi főnöke, augusztus 30. és 31-én a rend itteni házának meglátogatása s többféle ügyei elintézése céljából Kézdivásárhelyen időzött.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter maksai Zajzon Gergely volt kézdivásárhelyi, utóbb karcazi kir. adótitkár és végzett jogászt a beregszászi kir. pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

— Kinevezés. A marosvásárhelyi kir. tábla elnöke szentkatolnai Baróc Árpád, kézdivásárhelyi kir. járásbírói díjtalan joggyakornokot kinevezte díjas joggyakornokká a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez.

— Kirendelés. Az igazságügyminiszter Dr. Barla Gerő, erzsébetvárosi kir. törvényszéki bírót kirendelte ugyanoda vizsgálóbíróul.

— Unitárius isteni tisztelet. Kézdivásárhelytől 1901. évi szeptember hó 8-án d. e. 11 órakor a polgári iskola egyik tantermében, urvaesorával egybekötött isteni tiszteletet tart Gőncz Mihály laborfalvi unitárius lelkész. Az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

— A „Székely Társaság” Kézdivásárhelyen augusztus 28-án fogadta vendégeit a marosvásárhelyi „Székely Társaság” kiküldöttjeit: Máthé József lapszerkesztőt és Barabás Endre tanárt. Délután 5 órakor érkezetlet volt a kaszinó helyiségében; itt előbb Barabás Endre tanár fejtegette nagy lelkesedéssel a székely társaságok célját, működési körét, majd Máthé József lapszerkesztő ismertette igen előkelő modorban a székely társaságok szervezetét berendezkedését stb. Dr. Török Andor polgármester igen érdekes hozzászólása után az érkezetlet nevében Ince István mérnök meloz szavakban fejezte ki a Társaság köszönetét a marosvásárhelyi Társaság két kiváló kiküldöttjének önzetlen és hazafias fáradozásaiért, melylyel a Székely Társaságokat az egész Székelyföldön szervezni igyekeznek. A jelen voltak nagy része az érkezetlet után barátságos, vacsorára gyűlt össze, a hol még egy pár óráig érdekes eszmecsere folyt a székely viszonyokról és a Társaságok hazafias, s minden politikai és felekezeti kérdést kizáró, csupán a székely érdekek istapolását célzó hivatásáról. A két kiküldött augusztus 29-én Kovásznán, augusztus 30-án Sepsi-Szent Györgyön folytatja működését. Kísérje siker hazafias munkájukat.

— Nem jó a gyufával játszani. Gelenczei Palkó Lőrincznek egy ágyban fekvő tehetetlen beteg embernek 5 éves Sándor nevű fiaeskája gyufával játszadozott; sorra gyújtogatta azokat, míg végre ruhácskája tüzet fogott. A szerencsétlen kis fiu égő ruhában kiszaladt nagy jajveszékelt az utcára s ott az arra menő Lukács Mari leszakgatta

ugyan róla az égő ruhát s házába bévive vízzel is leöntözte, de mindhiába. A szerencsétlen gyermek borzasztóan összeégett s iszonyu szenvedések között rövid idő alatt meghalt. Hogy kit terhel a mulasztás vádjá, e tekintetben a nyomozás folyik.

— Gyanus halálozás. Mihály Elek málnási lakos aug. hó 24-én reggel hirtelen rosszul lett s délután iszonyu kínok között meghalt. A vele vadházasságban élő Csomós Andrásné kihallgatták s azt a vallomást tette, hogy Mihály Elek éhgyomorral körtét evett s rá aludt tejet ivott, melyet az asszony veje vitt neki. Nagy a gyanu, hogy a szerencsétlen ember mérgezésnek lett az áldozata. E miatt a kir. törvényszék a boncolást elrendelte.

— Az állami tisztviselők kongresszusa. A tisztviselők kongresszusát előkészítő központi bizottság értesíti az érdekelteket, nevezetesen a fővárosi és vidéki állami tisztviselőket, hogy a szeptember 21., 22. és 23-án tartandó általános tisztviselői kongresszuson való részvételre igazolójegyek fognak kiállítani. Ez igazoló jegyek szept. hó 1-től 10-ig bezárólag délután 4–6 óráig a központi bizottság irodájában (II. Fő utca 4.) átvehetők. Az igazolójegyekre minden állami tisztviselő igényt tarthat, a ki személyesen jelentkezik a bizottság irodájában és államtisztviselői jelleggel kellően igazolja. A vidéken alkalmazott tisztviselők írásbeli megkeresésre is kapnak igazolójegyet. Igazolójegy nélkül a kongresszuson senki sem vehet részt.

— Sikkasztó pénztárnok. Antal Gyula esikszeredai városi pénztárnok két héttel ezelőtt hét napi szabadságra utazott, melynek letelte után nem tért vissza. A különben is költséző ember ezzel gyanussá tette magát. Elrendelték a pénztárban a rovincsolást és kitűnt, hogy onnan 1300 korona hiányzik. Antal az adókezelésével is meg volt bízva s az adópénztár megvizsgálásánál még nagyobb, majdnem kétszer akkora hiányt fedeztek fel. Az összeget biztosan ez idő szerint nem lehet megállapítani, mert a sikkasztó pénztárnok hamis nyugtatóványokkal dolgozott. A vizsgálatot megindították ellene. Antal még nem tért vissza, tartózkodási helye ismeretlen.

— Hirtelen halál. Kézdimartonfalvi Ifj. Ábrahám Mihálynéhoz a golya aug. 28-án már hatodikban látogatott el. Reggel 6 óra tájban érkezett meg az új vendég, de a házának szerencsétlenségére mert az édesanya, egy 32 éves ifjú asszony, pár óra múlva d. e. 9 órakor meghalt — a nagyfokú vérzés következtében. A szülésznő hatálykai Pakó Balázs né volt s valószínűleg az ő tudatlansága az oka a fiatal asszony halálának, mivel állítólag magára hagyta a szegény anyát idő előtt, és nem hivatott orvosi segélyt. A vizsgálat megindult.

JÓTÉKONYSÁG.

Kenyer a szegényeknek.

— Augusztus hónapja beszámolója a „Szt. Antal kenyere”-ről.

Folyó év július haváról augusztus hóra áthozott 101 K. 27 f. Ehhez hozzájárult a hó folyamán a templomi perselyből augusztus 6-án 12 K. 80 f., 13-án 16 K. 1 f., 21-én 14 K. 16 f., 27-én 10 K. 30 f.

Augusztus 1-től 31-ig az üzletekben elhelyezett főkperselyekből összesen: 13 K. 58 f. és pedig: Burtha Gyula üzletében 54 f. Özv. Császár Lukácsné 1 K. 76 f. Dávid Antal 2 K. 14 f. Ifj. Dávid István 90 f. Dávid Gyula 1 K. 27 f. Dobál Lajos 1 K. 90 f. Fejér L. Fiai 27 f. Finta Albert 96 f. Gyárfás Károly 51 f. Kovács Ferencz gyógytár 24 f. Száva Dávid 2 K. 60 f. Turóczy István 24 f. Veres Sándor 25 f. Az augusztus havi bevétel összege: 168 K. 22 f.

Kiadás: augusztus 6-án 75 klg. kenyér és 15 klg. főzliszt sütéssel 20 K. 95 f., 13-án ugyanaz 20 K. 95 f., 21-én ugyanaz 20 K. 95 f., 27-én ugyanaz 21 K. 78 f., vagyis az augusztus havi kiadások összege: 84 K. 63 f.

Marad szeptember hóra: 83 K. 57 f.

Kiosztottunk ismét hetenkint kedden 1/2 9 órakor 50–50 drb 2 klgm mos fehér kenyeret és 15–15 klg. főzlisztet 3–3 klg. adagokban, vagyis összegezve a hó folyamán 200 drb kenyeret 4 mm. sulyban és 60 klg. főzlisztet mindig 60–60 szegény között.

Folyó év január 1-től január hó végéig 1650 drb kenyeret 33 mm. sulyban és 7 mm 70 klg. főzlisztet osztottunk szé rondos szegényeink között.

A jószívü emberbarátoknak a szűkölködők hála imája legyen a jutalomdíj jóindulatu támogatásukért.

Kézdivásárhelyt, 1901. augusztus 1.

Tamásy Imre,
róm. kath. lelkész.

Háromszék vármegye legtöbb adótfizető bizottsági tagjainak névjegyzéke.

— Az 1902-ik évre. —

1. Gróf Nemes János, nagybirtokos, Hidvég 5603 kor. 99 fil. 2. Gróf Mikes Ármin, nagybirtokos, Zabola 3351 kor. 55 fil. 3. Dr. Bodor Tivadar, ügyvéd, Seps-Szent-György 3218 kor. 16 fil. (ügyvédi oklevél). 4. Nagy Ferencz, szeszgyáros, Kézdi-Vásárhely 2868 kor. 62 fil. 5. Dr. Sinkovits Ottó, nagybirtokos, Szentkatolna 2720 kor. 4 fil. (tudori oklevél). 6. Dr. Domokos Ödön nyug. vármegyei aljegyző nagybirtokos, Alesernáton 2428 kor. 10 fil. (tudori oklevél). 7. M. Seethal Ferencz, nagybirtokos, Szent-Iván-Laborfalva 2134 kor. 54 fil. 8. Béli Tivadar, nagybirtokos Bodola 2021 kor. 87 fil. 9. Bárá Szentkereszty Zsigmond, törvényszéki elnök, Kolozsvár 1844 kor. (bírói oklevél). 10. Dr. Künle Tivadar, ügyvéd, Seps-Szent-György 1774 kor. 6 fil. (ügyvédi oklevél).

11. Bárá Szentkereszty Béla, nagybirtokos, Árkos 1711 kor. 46 fil. 12. Dr. Bochkor Oszkár, vármegyei aljegyző, Seps-Szent György 1647 kor. 20 fil. (tudori oklevél). 13. Gr. Mikes Zsigmond, nagybirtokos, Bodola 1644 kor. 29 fil. 14. Zathureczky Gyula, nagybirtokos, Baróth 1620 kor. 55 fil. 15. Antos József, ügyvéd, Baróth 1539 kor. 64 fil. (ügyvédi oklevél). 16. Deák András, kereskedő, Seps-Szent-György 1457 kor. 16 fil. (iparkamarai tag). 17. Id. Tóth István, szeszgyáros, Kézdi-Vásárhely 1454 kor. 89 fil. 18. Temesvári János, nagybirtokos, Uzon 1418 kor. 90 fil. 19. Kovács Ferencz, gyógyszerész, Kézdi-Vásárhely 1401 kor. 32 fil. (gyógyszerészi oklevél). 20. Kovács Károly, ügyvéd, Dálnok 1372 kor. 64 fil. (ügyvédi oklevél).

21. Dr. Székely György, országygy. képviselő, Kilyén 1264 kor. 86 fil. (tudori oklevél). 22. Wellreiter György, sörgyáros, Kézdi-Vásárhely 1207 kor. 10 fil. 23. Pap János, kir. albiró, Seps-Szent-György 1164 kor. (bírói oklevél). 24. Ince Gyula, kereskedő Baróth 1137 kor. 50 fil. (iparkamarai tag). 25. Fejé János, birtokos, Torja 1118 kor. 18 fil. (állatorvosi oklevél). 26. Benke Béla, birtokos, Seps-Szent-György 1086 kor. 12 fil. 27. Dr. Török Andor, polgármester, Kézdi-Vásárhely 1070 kor. 60 fil. (tudori oklevél). 28. Jánosó Mózes, szeszgyáros, Kézdi-Vásárhely 1050 kor. 50 fil. 29. Veres Gyula, ügyvéd Seps-Szent-György 1046 kor. 16 fil. (ügyvédi oklevél). 30. Ifj. Török Sámuel, sörgyáros, Kézdi-Vásárhely 1036 kor. 55 fil.

31. Dánér Ferencz, birtokos, Baróth 984 kor. 40 fil. 32. Benendez János, kir. közjegyző, Seps-Szent-György 979 kor. 68 fil. (ügyvédi oklevél). 33. Wellreiter János, sörgyáros, Seps-Szent-György 979 kor. 47 fil. 34. Vajna István, birtokos, K. Martonfalva 975 kor. 35 fil. 35. Bogdán Emil, birtokos, Kőröspatak 965 kor. 98 fil. 36. Fogolyán Kristóf kereskedő, Seps-Szent-György 961 kor. 42 fil. 37. Ferencz Lajos, kereskedő, Seps-Szent-György 947 kor. 22 fil. (iparkamarai tag). 38. Temesvári Gergely, birtokos, Szentiván Laborfalva 933 kor. 52 fil. 39. Benke István, szeszgyáros, Kézdi-Vásárhely 928 kor. 14 fil. 40. Nagy János, ny. min. tanácsos, Szotyor 922 kor. 68 fil. (mérnöki oklevél).

41. Kónya Kálmán, m. államvasuti mérnök, Brassó 877 kor. 70 fil. (mérnöki oklevél). 42. Gróf Béli Ákos, főispán, Kolozsvár 871 kor. 57 fil. 43. Gróf Béli Kálmán, birtokos, Báld 871 kor. 57 fil. 44. Dobál Lajos, kereskedő, Kézdi-Vásárhely 844 kor. 57 fil. 45. Tóth G. István, szeszgyáros, Kézdi-Vásárhely 836 kor. 48 fil. 46. Neuman József, szeszgyáros, Léczfalva 827 kor. 75 fil. 47. Kovásznai József, birtokos, Angyalos 823 kor. 84 fil. 48. Bajkó Ferencz, birtokos, Papolez 793 kor. 60 fil. 49. Potsa József, v. b. t. t., kamarás, főispán, Seps-Szent-György 795 kor. 35 fil. 50. Dr. Bánffy Zsigmond, ügyvéd, Kézdi-Vásárhely 774 kor. 96 fil. (ügyvédi oklevél).

51. Antos János, birtokos, Abony 774 kor. 71 fil. 52. Id. Ötves Pál, gyógyszerész, Seps-Szent-György 755 kor. 68 fil. (gyógyszerészi oklevél). 53. Császár József, kereskedő, Kézdi-Vásárhely 742 kor.

45 fil. 54. Kupferstich József, szeszgyáros, Sepsi-Szent-György 741 kor. 94 fil. 55. Dr. Vajna Gábor, körorvos, Kovászna 740 kor. 24 fil. (orvosi oklevél). 56. Ifj. Tóth István, birtokos, Kézdi-Vásárhely 738 kor. 34 fil. 57. Czeglédi János, ev. ref. lelkész, Réty 724 kor. 62 fil. (lelkész). 58. Dr. Szini Gyula, járási orvos, K.-Vásárhely 719 kor. 64 fil. (orvosi oklevél). 59. Miskolczy Vilmos, birtokos, Páva 698 kor. 87 fil. 60. Vajna Károly, nyug. kir. jbiró, Gődöfalva 695 kor. 35 fil.

61. Bányai Kristóf, birtokos, Tamásfalva 693 kor. 18 fil. 62. Dr. Pethő József, ügyvéd, Torja 688 kor. 92 fil. 63. Vajna István, árvászeki ülnök, Sepsi-Szent-György 676 kor. 17 fil. 64. Dr. Bodor Ferencz, kir. közjegyző, Kézdi-Vásárhely 674 kor. 80 fil. (tudori oklevél). 65. Dr. Ferenczy Géza, ügyvéd, N.-Ajta 660 kor. 62 fil. (ügyvédi oklevél). 66. Molnár Józsiás, országgy. képviselő, Kézdi-Vásárhely 647 kor. 74 fil. 67. Debiczky Mihály, gyógyszerész, Baróth 647 kor. 80 fil. (gyógyszerészi oklevél). 68.

Barabás Ferencz, gyógyszerész, Uzon 646 kor. 06 fil (gyógyszerészi oklevél). 69. Császár Domokos, birtokos, Sepsi-Szent-György 645 kor. 81 fil. 70. Orosz Lázár, vendéglős Sepsi-Szent-György 637 kor. 20 fil. (Folytatása következik.)

Felolós szerkesztő: Vajna Károly.
Kiadó lap tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

Kérem a helyben felállítandó „Kossuthszobor” bizottság elnökéhez!

„Székelység elhatározta, hogy Kossuth Lajosnak Kézdivásárhelyen emlékszobrot fog állítani.” Így hangzik azon felhívás, melyet az 1894. év ápr. 15-én megalakult szoborbizottság kiadott.

Azonban a határozat a megvalósítástól még távol áll. A szép eszme kivitele késik, pedig itt

.) E rovatban közérdekű dolgoknak készséggel adunk helyet, a felelősség azonban a beküldőt illeti. A szerk.

van Kossuth 100. születéséve, közeledik halálának 14. évfordulója, mikor hazánk számos városa állít szobrot Kossuth Lajosnak. Mi sem késheünk soká: Ideje általános megmozdulni. Ép ezért fölkerjük a szobor bizottság t. elnökét: legyen szives mennél hamarabb a tagokat és ehívni; a bizottságot munkás erővel fölfrissíteni, buzgó tagok al kiegészíteni. Avagy hívjon össze általános értekezletet, mely új szoborbizottságot alakítson, minthogy a régi szűk-körü bizottság tagjainak egyrésze meghalt, másrésze városunkból eltávozott, vagy ép nem is tudja, hogy szoborbizottsági tag.

Munkára! A mi késik, el nem maradhat. A szobornak állani kell legalább 1904-ben, bizonyoságot teendő, hogy szíveinkben még él a régi láng, a lelkesedés tüze, lobog a hála és kegyelet oltárlángja!

Kézdi-Vásárhelyt, 1901. aug. 28.

Sebők József, Jakabos Ágoston,
Megyessai Mihály, Sóra Imre,
Szöcs Károly. Kőllöntő László.

HIRDETÉSEK.

Sz. 2649—901.
tkvi.

Hirdetmény.

Tamásfalva község tagosítása ügyében a hitelesítésre határnapul f. évi szeptember 16-ára és következő napjai tüzetik ki, azonban ez a hivatalos akadály folytán elnapoltataik s újabb határ napul f. évi október hó 26. és következő napjai tüzetnek.

Kir. járásbírósg mit telekkönyvi hatóság.

Kovászna, 1901. aug. 9.

(118. 2—3) Száva Jakab
kir. aljbíró.

Sz. 1438—1901.
Eln.

Árlejtési hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék hivatalos helyiségének fűtésére az 1902 évben 227 köbméter, a kir. ügyészség hivatali és fogház helyiségeinek fűtésére 104 köbméter, a kézdivásárhelyi kir. járásbírósg hivatali helyiségeinek fűtésére 57 köbméter, a kovásznai kir. járásbírósg hivatali helyiségének 89.50., a fogház helyiségének fűtésére 26.40. köbméter, a sepsiszentgyörgyi kir. járásbírósg hivatali helyiségének 126.10., a fogház fűtésére 50.47 köbméter, a nagyajtai kir. járásbírósg hivatali helyiségének 43, a fogház helyiség fűtésére 2692. köbméter tűzifa szállítása iránt ezen kir. törvényszék elnöki irodájában a folyó évi szeptember hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános árverés tartatik.

Miről vállalkozók azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy

a) a törvényszék, kézdivásárhelyi kir. járásbírósg és kir. ügyészség helyiségei, valamint a kir. ügyészség mellett levő fogház részére szükséges tűzifa együttes szállítása iránt külön,

b) a kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai járásbírósgok hivatali és fogház helyiségei részére szükséges mennyiség szállítása iránt járásbírósgonként külön-külön is tehető ajánlat.

Kötelesek vállalkozni kívánók azon esetben, ha a fennebb a), b) pontokban felsorolt összes helyiségek részére szükséges tűzifa mennyiség szállítását együttesen elvállalni óhajtják, 267 K. bánatpénzt, ellenben csak az a pont alatti helyiségekre vonatkozólag tett ajánlat esetében 140 K. a kovásznai járásbírósg és fogház részére tett ajánlat esetében 41 K. a sepsiszentgyörgyi járásbírósg és fogház részére tett ajánlat esetében 62 korona és végül a nagyajtai járásbírósg és fogház részére tett ajánlat esetében 24 korona bánatpénzt az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, vagy óvadékképes érték papírban letenni. Kellő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak az árlejtés megkezdése előtt.

A feltételek ezen törvényszék elnöki irodájában, valamint az itteni kir. ügyészség, a helybeli, kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbírósgoknál megtekinthetők.

K.-Vásárhelyt, 1901. évi aug. hó 23-án.

(121 2—3.) Veress,
törvényszéki bíró h. elnök.

Két fiu

jó családból való felvétetik; egyik nyomdász, a másik könyvkötő tanulónak Ifj. Jancsó Mózeskönyvnyomdájában.

131.564. VII. a. sz. m. kir. Belügyminis. ter.

Erdély legkitünőbb új ásvány- és gyógyvize: Bodok sütőpataki.

„VILMA-FORRÁS.”

A „Vilma-forrás” vize egyike a legkedvezőbb vegyi összetételű földes alkalikus ásványvizeknek. Mint gyógyviz orvosi tekintélyek által javallva van: a légző szervek és gyomor hurutos bántalmainál, emésztési hiányoknál, étvágytalanságnál, a húgyszervek hurutos bántalmainál, esont képződésnél és Brighth kóránál stb.

Mint élvezeti víz kristály tisztasága és kellemes savanykás ízénél fogva páratlan ásványviz.

BIZONYÍTVÁNY.

A sütőpataki „Vilma-forrás” czim alatt forgalomba lévő gyógyvizet sikerrel alkalmaztam mind ama betegségekke szemben, melyek ellen hasonló összetételű ásványvizek szoktak alkalmaztatni.

Kolozsvárt, 1901. április 12-én.

professor Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Főraktár: Kovács Sándor urnál Kézdivásárhelyen.

Szétküldési központ: Sepsi-Bodok.

Barabás Ferencz,

21. 10 - 0. gyógyszerész a „Vilma-forrás” kezelője

Magyar szab. találmány.

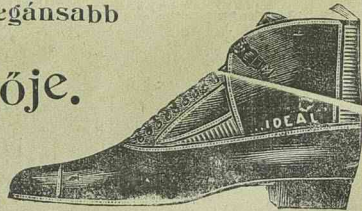
„IDEÁL”

A jelenkor legcélszerűbb

és legelegánsabb

Gzipője.

17-0 69.)

Kapható: Fejér Lukács fiainál Kézdi-Vásárhelyt.

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelyt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - Blaj Cluj Napoca